

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet / Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Mesteri képzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		LMM2116 Az erdélyi magyar irodalom története						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve				Dr. Balázs Imre József egyetemi docens				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve				Dr. Balázs Imre József egyetemi docens				
2.4 Tanulmányi év	M es t 2	2.5 Félév	4	2.6 Az értékelés módja	V	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint	DSIN
							A tantárgy jellege (kötelező/választható/faktultatív)	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	48	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium	24
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					24
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					25
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					24
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek.....					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	77				
3.8 A félév össz-óraszám	125				
3.9 Kreditszám	7				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	
5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	C4.4 A magyar kultúra és a magyar népi kultúra irodalmi jelenségeinek különböző kontextusokban való értelmezése és kritikai értékelése. C4.6 Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás magyar irodalomtörténeti vagy népköltészeti témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált.
Általános kompetenciák	CT3 Egyéni fejlődési terv megvalósítása; a célok elérése tanulási folyamatok, csoportos tevékenységek és intézményi programokon való részvétel segítségével

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Átfogó kép kialakítása a 20. századi erdélyi magyar irodalom különböző korszakairól, főbb intézményeiről és alkotóiról. A regionális irodalmakkal kapcsolatos koncepciók kritikai vizsgálata, összevetési szempontok azonosítása különböző regionális irodalmak között.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> A képzés végére a hallgató ismerni fogja és az irodalomtörténeti leírásban alkalmazni tudja az alábbi kulcsszavakat: <ul style="list-style-type: none"> – transzilvanizmus – regionális irodalom – kisebbségi irodalom – Forrás-nemzedék

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Van-e erdélyi irodalom, s ha nincs, kell-e lennie? A magyar irodalom regionális olvasatainak hagyományai és lehetőségei. A regionális irodalmak jellege. Deleuze és Guattari "kisebbségi irodalom"-fogalma. Posztkoloniális szempontok. Az erdélyi irodalom a magyar irodalomtörténetekben. "Erdélyi magyar irodalom" vs. "romániai magyar irodalom" vs. "irodalom"	előadás	
2. Transzilvanizmus-definíciók "szétolvasása" Szemlér Ferenc 1973-as transzilvanizmus-definíciója. Szemlér Ferenc 1937-es vitairata a transzilvanizmusról. A transzilvanizmus és a dugó. Láng Gusztáv, Cs. Gyimesi Éva koncepciói.	előadás	
3. A '20-as évek irodalma: lapok, intézmények, koncepciók; az avantgárd Erdélyben Napkelet, Pásztortűz, Erdélyi Helikon, Genius, Periszkop, Korunk. Az Erdélyi Szépművés Céh és a marosvécsi helikoni találkozók. Irányzatok, íróársaságok.	előadás	
4. A harmincas évek generációs fordulata (Dsida, Szemlér); generációs és stratégiai különbségek	előadás	
5. 1940–1944: identitáskimozdulás? Rekapituláció, rekanonizáció és nyelvkérés	előadás	
6. Az ötvenes évek irodalma. „Hazánk magyar költői”. "Hazánk magyar elbeszélői" Az "irányított irodalom": a szocialista realizmus. A korszak reprezentatív antológiái. Szemléleti jegyek. A szatírák, paródiák lehetőségei.	előadás	

7. Hatvanas évek első fele: a sematikus helyett a valós. Fokozatos szemléleti-poétikai váltás az ötvenes-hatvanas évek fordulójától kezdve. A Forrás-sorozat (Szilágyi István, Bálint Tibor, Pusztai János)	előadás	
8. 1970 táján: leszámolás egyszerre két korszakkal. „Kényes” témák. (Sütő, Páskándi, Bodor); A kollektív identitás visszanyerése. A második Forrás-nemzedék és fellépésének kontextusai	előadás	
9. Hetvenes évek közepe: teoretikus újraleírások: a Bretter-iskola. Neoavantgárd és beat hatások. Az Echinox és a Fellegvár szerepe. Antológiák: Varázslataink, Kimaradt szó, Ötödik évszak.	előadás	
10. Nyolcvanas évek: proteszt-irodalom, hippy-utóregzések, szamizdat, posztmodern	előadás	
11. Fordulat-e 1989 az erdélyi magyar irodalomban? Intézményesültség 1989 előtt és után. A posztmodernség poétikái. A “transzközép”. Éneklő Borz, Árnyékhatár, Előretolt Helyőrség.	előadás	
12. Rendszerváltás-történetek. Bodor Ádám, Láng Zsolt, Tompa Andrea, Papp Sándor Zsigmond, Dragomán György	előadás	
Bibliográfia		
Cs. Gyimesi Éva: Gyöngy és homok. Kriterion, Buk., 1992.. (http://adatbank.transindex.ro/html/cim_pdf1421.pdf)		
2. Láng Gusztáv: Egy önmeghatározás tanulságai. Kortárs 1989/8.		
3. Kántor Lajos–Láng Gusztáv: Romániai magyar irodalom 1944–1970. Buk., Kriterion, 1973. (http://adatbank.transindex.ro/cedula.php?kod=908)		
4. Balázs Imre József: Erdélyi magyar irodalom-olvasatok. Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2015. Főként a 7–84. oldalak. (http://adatbank.transindex.ro/vendeg/htmlk/pdf13873.pdf)		
8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Nemi metaforák az erdélyiségről való beszédben, általános kép az erdélyi nőírók tevékenységéről Gál Andrea: Anyánk, apánk s a többiek. Családi, nemi és testi metaforika a transzilvanizmus szövegeiben. Látó 2001/12. http://lato.adatbank.transindex.ro/?cid=407 Ion Chinezu: Aspecte din literatura maghiară ardeleană. Cluj, 1930. (Literatura feminină) 75-91. Boross István: Regényirodalmunk nőírói. Gyóni Géza Ir. Társ., Bp., 1935. https://mtda.hu/books/boross_istvan_regenyirodalmunk_noiroi.pdf	bemutató, párbeszéd	
2. Vázlat a rendszerváltás utáni erdélyi nőirodalomról Pieldner Judit: Variációk női hangra. Partitúra 2011/1. 103-135. http://www.partitura.fss.ukf.sk/wp-content/uploads/2011/Partitura-2011-01-103-135.pdf	bemutató, párbeszéd	
3. Berde Mária: Tüzes kemence https://adatbank.transindex.ro/html/cim_pdf1136.pdf (Molnár Szabolcs előszavával) 130 éve született Berde Mária. Négy rövid tanulmánnyal munkásságára emlékezünk (Csiszer Katalin, Györfi Edina, György Alida, Sebestyén Kinga) Transindex, 2019. 02. 05. https://columbofelesege.transindex.ro/130-eve-szuletett-berde-maria-negy-rovid-tanulmannyal-munkassagara-emlekezunk/	bemutató, párbeszéd	
4. Thury Zsuzsa: Barátok és ellenségek Thury Zsuzsa: Emlékeim, otthonaim. Budapest 1977/9.	bemutató, párbeszéd	
5. Ignác Rózsa: Anyanyelve magyar Kántor Lajos: Ignác Rózsa helyzetrajzai és az irodalomtörténet-írás. Kortárs 1999/12. http://epa.oszk.hu/00300/00381/00031/kantor.htm Vallasek Júlia: Verbéna, bordásfal és szónoklatok. Korunk 2020/2. 111-117. https://epa.oszk.hu/00400/00458/00663/pdf/EPA00458_korunk-	bemutató, párbeszéd	

<p>2020-02_111-117.pdf Olosz Brigitta: Az erdélyiség reprezentációi Szabó Dezső Az elsodort falu, Kacsó Sándor Vakvágányon és Ignác Rózsa Anyanyelve magyar című regényében. Szakdolgozat, BBTE, Kolozsvár, 2020.</p>		
<p>6. Erdélyi Ágnes: Kovácsék Bíró-Balogh Tamás: Életmű-alanyi jogon. In: Erdélyi Ágnes: Arckép szavakból. Jaffa, Budapest, 2020.</p>	bemutatás, párbeszéd	
<p>7. Polcz Alaine: Asszony a fronton Pataki-Péter Hanna: A medúza hangja. Polcz Alaine Asszony a fronton című regényének recepciótörténeti- és dialogikus olvasatai. Szakdolgozat, BBTE, Kolozsvár, 2020.</p>	bemutatás, párbeszéd	
<p>8. Hervay Gizella költészete Hervay Gizella: Az idő körei https://hervaygizella.adatbank.transindex.ro/belso.php?k=20&p=1103 Balázs Imre József: Hervay Gizella. Kriterion, Kvár, 2003. https://balazs.adatbank.transindex.ro/belso.php?k=60&p=6668 Parnasszus 2017/3. Hervay-összeállítás http://epa.oszk.hu/03700/03714/00007/pdf/</p>	bemutatás, párbeszéd	
<p>9. Varró Ilona: A hollandi doboz Bucs Réka: Női szerepek és a női perspektíva problematikája varró ilona novelláiban. Magiszteri dolgozat, BBTE, Kolozsvár, 2011.</p>	bemutatás, párbeszéd	
<p>10. Adonyi Nagy Mária költészete CS. GYÍMESI Éva: „A teljesség: kötelesség” Utunk, 1979/2 http://digiteka.ro/readme/15/26289/1 EGYED Péter: Csönd, csoda, sejtetés. In: Irodalmi rosta. Kritikák, esszék, tanulmányok (1976-2014), Polis, Kolozsvár, 2014. https://adatbank.transindex.ro/vendeg/htmlk/pdf12349.pdf MARKÓ Béla: Deleatur/Szemből fúj mindig a világ. Alig-émlékek Adonyi Nagy Mária-ról. Látó, 2016. február: http://www.lato.ro/article.php/Szemb%C5%91-f%C3%BAj-mindig-a-vil%C3%A1g-Alig-Alig-éml%C3%A9kek-Adonyi-Nagy-M%C3%A1ri%C3%A1r%C3%B3l-2016-02 MARTOS Gábor: Marsallbot a hátizsákban. A Forrás harmadik nemzedéke, Erdélyi Híradó Könyv-és Lapkiadó, Kolozsvár, 1994. http://adatbank.transindex.ro/cedula.php?kod=867</p>	bemutatás, párbeszéd	
<p>11. Cs. Gyimesi Éva tanulmányírói munkássága Cs. Gyimesi Éva: Találkozás az egyszerűvel. Kriterion, Buk., 1978. Cs. Gyimesi Éva: Gyöngy és homok. Kriterion, Buk., 1992.. (http://adatbank.transindex.ro/html/cim_pdf1421.pdf) Újrateremtett világok. Írások Cs. Gyimesi Éva emlékére; szerk. Balogh F. András, Berszán István, Gábor Csilla; Argumentum, Bp., 2011.</p>	bemutatás, párbeszéd	
<p>12. Kinde Annamária költészete Demeter Zsuzsa: Szandra May a hóhullásban. Kinde Annamária költészete. Lector, Marosvásárhely, 2017.</p>	bemutatás, párbeszéd	
<p>Bibliográfia az egyes szemináriumok anyagánál</p>		

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvadásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a megyei tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési szempontok	10.2 Értékelési módok	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	vizsga	50 %
	Az érvelés logikája		
10.5 Szeminárium	Aktív bekapcsolódás a szemináriumon sorra kerülő szövegek megbeszélésébe Otthoni feladatok elkészítése	Szemináriumi dolgozat Szemináriumi munka	50 %
10.6 Minimális követelmények			
Részvétel a szemináriumok minimum 70%-án			

A kitöltés időpontja 2024.04.14.	Az előadásért felelős tanár aláírása 	A szemináriumért felelős tanár aláírása
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.15.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása	A kar pecsétje